

JONATHAN SWIFT

ILIUSTRARO ROBERT INGPEN

GULIVERIO KELIONĖS

JONATHAN SWIFT

GULIVERIO KELIONĖS

Geriausios pasaulio rašytojų ir dailininkų knygos vaikams

JONATHAN SWIFT

GULIVERIO KELIONĖS

ILIUSTRAVO
ROBERT INGPEN

IŠ ANGLŲ KALBOS VERTĖ
RITA BAKANIENĖ

Vilnius
2023

Versta iš
Jonathan Swift
GULLIVER'S TRAVELS
Sterling Children Books, 2007

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos
integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS)
portale ibiblioteka.lt

© Iliustracijos, Robert Ingpen, 2021
Lietuvių kalba išleista susitarus su *Welbeck Publishing*,
Londonas, Jungtinė Karalystė.
Visos teisės saugomos.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Rita Bakanienė, 2022
© Leidykla „Nieko rimto“, 2023

ISBN 978-609-441-902-7

TURINYS

Ižangos žodis	8
<i>Kapitono Guliverio laiškas savo pusbroliui Simpsonui</i>	9
<i>Leidėjo žodis skaitytojui</i>	13

PIRMA DALIS.

Kelionė į Liliputiją	15
I skyrius	16
II skyrius	30
III skyrius	42
IV skyrius	56
V skyrius	64
VI skyrius	76
VII skyrius	88
VIII skyrius	100

ANTRA DALIS.

Kelionė į Brobdingnagą	109
I skyrius	110
II skyrius	126
III skyrius	136
IV skyrius	150
V skyrius	158

VI skyrius	172
VII skyrius	184
VIII skyrius	194

TREČIA DALIS.

Kelionė į Laputą, Balnibarbį, Glubdubdribą, Lugnagą ir

Japoniją	211
I skyrius	212
II skyrius	218
III skyrius	228
IV skyrius	236
V skyrius	242
VI skyrius	250
VII skyrius	256
VIII skyrius	262
IX skyrius	268
X skyrius	272
XI skyrius	280

KETVIRTA DALIS.

Kelionė į <i>ygagų</i> šalį	285
I skyrius	286

II skyrius	294
III skyrius	300
IV skyrius	306
V skyrius	312
VI skyrius	320
VII skyrius	326
VIII skyrius	334
IX skyrius	340
X skyrius	346
XI skyrius	356
XII skyrius	364
<i>Džonatanas Sviftas</i>	372
<i>Dailininko žodis</i>	375

ĮŽANGOS ŽODIS

Pono Simpsono laiškas kapitonui Guliveriui¹, pridėtas šios knygos pradžioje, padeda išvengti ilgų aiškinimų. Tie intarpai, kuriais skundėsi kapitonas, buvo parašyti anksčiau jau mirusio asmens, kurio sprendimais leidėjas pasikloviė įtraukdamas pakeitimus, nes jie jam atrodė reikalingi. Tačiau minėtas asmuo, ne visai tinkamai supratęs autoriaus sumanymą ir negebėdamas atkartoti jo paprasto, aiškaus stiliaus, manė, jog būtų tinkama, be įvairių pakeitimų ir įterpimų, dar pridėti ir pagyrimą velionei monarchei, paaiškinant, kad ji valdė be vyriausiojo ministro. Mus užtikrino, kad knyga, nusiųsta į knygyną Londone, buvo originalus rankraštis, priklausęs vienam garbingam Londono džentelmeniui – pačiam artimiausiam autoriaus bičiuliui. Nusipirkęs neįrištą knygos kopiją, jis ją palygino su originalu, o tuomet įrišo, papildomai įdėjęs puslapių su pataisymais, kuriuos skaitytojas ras šiame leidime. Minėtasis džentelmenas maloniai mums leido išspausdinti jo pataisymus.

¹ Iš tiesų Guliveris rašė Simpsonui (*čia ir kitur – vertėjos pastabos*).

KAPITONO GULIVERIO LAIŠKAS PUSBROLIUI SIMPSONUI

Tikiuosi, jei kas nors kada nors paklaus, būsite pasirengęs viešai patvirtinti, kad pats mane primygtinai raginote išleisti kiek padriką ir netikslų pasakojimą apie mano keliones, dar pataręs pasisamdyti kelis jaunuolius iš bet kurio universiteto, kad pataisytų mano tekstą ir stiliaus klaidas, kaip manęs paklausęs pasielgė ir mano pusbroliis Dampjeras², leisdamas savo knygą pavadinimu „Kelionė aplink pasaulį“. Bet aš nepamenu, kad būčiau davęs sutikimą ką nors praleisti ar juo labiau ką nors įterpti. Todėl atsisakau visų intarpų, ypač pastraipos apie velionę Jos Didenybę karalienę Aną, nepaprastai pamaldžią ir šlovingą monarchę, nors pats ją gerbiau ir žavėjauisi labiau nei bet kokia kita asmenybe. Bet jūs ar jūsų pagalbinkas turėjote suprasti, kad kito pasirinkimo neturėjau, nes negalėjau girti nė vieno žmogaus savo šeiminingo *ygago* akivaizdoje. Be to, jūsų įterpta informacija visiškai neteisinga. Kadangi Jos Didenybės valdymo laikotarpiu gyvenau Anglijoje, žinau, kad karalienė Ana tikrai valdė su ministru pirmininku, netgi dviem iš eilės. Pirmasis buvo lordas Godolfinas, antrasis – lordas Oksfordas³. Taigi, išeina taip, kad dabar jūs privertėte mane pasakyti tai, ko iš tiesų nėra. Be to, mano pasakojimuose apie Išradėjų akademiją ir apie kelis mano pokalbius su šeiminingu *ygagu* jūs praleidote kelis esminius faktus arba juos taip iškraipėte, kad pats sunkiai atpažinau savo darbą. Kai apie tai jums užsiminiau viename savo laiške, jūs teikėtės atsakyti, kad taip pasielgėte iš baimės ką nors įžeisti, kad valdžios žmonės labai atidžiai stebi visą spaudą, o jie dažnai linkę ne tik viską savaip išaiškinti, bet ir nubausti už bet ką, kas bent kiek primena *insinuaciją* (man

---

² Viljamas Dampjeras (*William Dampier*, 1652–1715) – kaperis ir rašytojas apie keliones; jo kelionių aprašymas buvo išspausdintas 1697 m.

³ Sidnis Godolfinas (*Sidney Godolphin*, 1645–1712) ir Robertas Harlis (*Robert Harley*, 1661–1724) – pirmasis Oksfordo erlas.

regis, taip vadinami šmeižikiški prasimanymai apie kitus asmenis). Bet, meldžiamasis, kaip tai, ką pasakiau prieš daugybę metų už maždaug penkių tūkstančių lygų, kitoje karalystėje, galėtų būti priskirta kuriam nors *jahui*, kuris dabar vadovauja visai bandai, ypač kai tuo metu aš net nebemaniau, kad dar kada nors gyvensiu jų valdomas, ir net bijojau tokios nelaimės? Juk argi ne aš turėčiau skųstis matydamas, kaip tuos pačius *jabus* karietose tempia *ygagai* lyg jie būtų gyvuliai, o *jahai* – protingi sutvėrimai? Tiesą pasakius, noras išvengti tokių siaubingų, pasibaisėtinų reginių ir buvo viena iš pagrindinių priežasčių, kodėl persikrausčiau čia.

Tiek ir tenorėjau pasakyti apie jus ir mano pasitikėjimą jumis.

Be to, aš norėčiau išreikšti apgailestavimą dėl savo paties sprendimų, kai įtikintas jūsų ir kai kurių kitų asmenų atkaklių prašymų ir klaidinančių samprotavimų, pats to nenorėdamas, sutikau išleisti savo kelionių aprašymą. Prašau prisiminti, kaip jums ne kartą minėjau, kai remdavotės nauda visuomenei, kad *jahai* yra padarai, kurie visiškai nesugeba pasitaisyti nei juos pamokius, nei parodžius tinkamą pavyzdį, o tai iš tiesų ir pasitvirtino. Užuoat išvydęs, kaip nuo žemės paviršiaus galiausiai nyksta piktnaudžiavimas ir visi pagedimai, bent jau šioje mažoje saloje, kaip to nuoširdžiai vyliausi, deja, praėjus daugiau kaip šešioms mėnesiams po knygos išleidimo, supratau, kad ji neatnešė visiškai jokių pokyčių. Aš jūsų prašiau pranešti man laišku, kai nebeliks susiskaldžiusių partijų ir frakcijų, kai teisėjai taps dėmesingi ir dorovingi, o advokatai sąžiningesni, kuklesni ir ims vadovautis sveiku protu, kai Smitfildė⁴ ims liepsnoti teisės raštų piramidės, kai visiškai pasikeis jaunųjų didikų auklėjimas, kai gydytojais bus ištremiti, kai *jahų* moterys bus gausiai apdovanotos dorybėmis, garbe, teisingumu ir sveiku protu, kai rūmuose nebeliks pagedusių ministrų, kai bus atlyginta už protą, nuopelnus ir mokslus, kai negarbę užsitraukę rašytojai ir poetai bus priversti misti savo pačių popieriumi, o troškulį malšinti rašalu. Po jūsų padaršinio aš išties laukiau šių ir dar tūkstančio kitų pasikeitimų, nes tai būtų logiška mano knygoje išdėstytų pamokymų pasekmė. Reikia pripažinti, kad septynių mėnesių tikrai turėtų pakakti *jahams* atsisakyti visų savo ydų ir kvailysčių, jeigu tik dorybės ir išmintis jiems iš prigimties nebūtų svetimos. Visgi kol kas jūsų laiškuose nieko panašaus neišvydau, greičiau priešingai – kiekvieną savaitę jūs tik veltui varginate mūsų paštininką siųsdami visokias satyras, komentarus, pasvarstymus, memuarus, tęsinius, iš kurių suprantu, kad esu kaltinamas didžiųjų valdžios vyrų pašėpimu, žmogaus prigimties

⁴ Smitfildas (*Smithfield*) – Londono rajonas, kuriame turgaus aikštėje būdavo vykdomos viešos egzekucijos sudeginant.

žeminimu (nes kiti vis dar tiki, kad ją įmanoma pakeisti) ir moteriškosios lyties užgauliojimu. Tuo tarpu man atrodo, kad tos rašliavos autoriai patys tarpusavyje nesutaria, nes vieni jų net nenori pripažinti, kad aš pats aprašiau savo keliones, o kiti priskiria man autorystę tokių knygų, apie kurias net nesu girdėjęs.

Beje, galiu pasakyti, jog jūsų spaustuvininkas buvo toks nerūpestingas, kad sumaišė kelių mano kelionių išvykimo ir grįžimo laikus, nenurodė nei teisingų metų, nei mėnesio, nei dienos, be to, dar girdėjau, kad, išleidus knygą, rankraštis buvo sunaikintas, o jo nuorašo aš, deja, neturiu. Visgi išsiunčiau jums kelis pataisymus, kuriuos galėsite įtraukti, jeigu knyga bus kada nors leidžiama antrą kartą, tačiau nesilaikau jų įsikibęs ir spręsti, ar tų pataisymų reikia, paliksiu savo išmintingiems, nuoširdiems skaitytojams.

Girdėjau, kad kai kurie mūsų *jahai* jūreiviai kabinėjasi prie mano jūrų laivybos kalbos, nes vienus žodžius pavartoju netinkamai, o kiti jau pasenę. Dėl to nieko negaliu padaryti. Pirmosiose kelionėse, kol dar buvau jaunas, mane mokė seni, labiausiai patyrę jūrininkai, todėl ir išmokau kalbėti kaip jie. Bet vėliau pastebėjau, kad jūros *jahai*, kaip ir jų sausumos broliai, labai mėgsta išgalvoti vis naujų žodžių, kuriuos kasmet keičia, todėl kaskart sugrįžęs į tėvynę pastebėdavau, kad senoji kalba taip pasikeitusi, jog vos begaliu ją suprasti. Ir dar padariau išvadą, kad kai pas mane smalsumo vedinas apsilanko koks *jahas* iš Londono, mudu iš viso negalime susikalbėti, nes nesuprantame vienas kito.

Jei *jahų* kritika man bent kiek rūpėtų, turėčiau daug priežasčių skųstis, kad kai kurie iš jų drįsta manyti, jog mano aprašytos kelionės tėra mano vaizduotės vaisius, ir netgi leidžia sau užsiminti, kad *ygagai* ir *jahai* tiek pat tikri, kaip ir Utopijos⁵ gyventojai.

Kalbant apie *Liliputijos*, *Brobdingrago* (nes šis pavadinimas taip turi būti rašomas, o ne klaidingai *Brobdingnagas*) ir *Laputos* gyventojus, man dar neteko girdėti, kad kuris nors *jahas* iš savo pasipūtimo drįstų teigti, jog tokių tautų nėra, nes tiesa akimirksniu įtikina skaitytoją. Bet argi mano pasakojimas apie *ygagus* ar *jahus* mažiau įtikimas, jei tūkstančiai pastarųjų gyvena netgi mano gimtinėje, o nuo savo giminaičių *ygagų* krašte jie juk skiriasi tik tuo, kad moka taurkšti niekus ir nevaikšto nuogi. Juos čia aprašiau norėdamas, kad jie pasitaisytų, o ne siekdamas jų pritarimo. Net jei visa

---

⁵ Tomo Moro „Utopija“ (1516) vaizduoja tobulą valstybę, kurioje visa žemė priklauso bendruomenei, vyrai ir moterys gauna vienodą išsilavinimą ir pakančiai žiūrima į religinius skirtumus. Išvertus iš graikų kalbos, utopija reiškia nesanti vieta.

Jonathanas Swiftas (g. 1667 m.) – garsus anglų rašytojas satyrikas. Jo romanas „Guliverio kelionės“, pirmą kartą išleistas 1726-aisiais, plačiai žinomas visame pasaulyje ir iki pat šių dienų mėgstamas įvairaus amžiaus literatūros entuziastų. Mokinius jis žavi autoriaus sukurtu išmoningu nuotykių ir fantazijos pasauliu, o vyresnis skaitytojas čia randa ir išsilavinusio autoriaus ironišką bei aštrų kritinį žvilgsnį į žmogų bei visuomenę – čia apstu to meto aplinkos, o kartu ir visiems laikams būdingų dalykų vertinimo, filosofinių minčių.

Tai originalus ir nesutrumpintas Jonathano Swifto tekstas, kurį iš anglų kalbos naujai išvertė patyrusi vertėja Rita Bakanienė. Knygą puošia meniškos australų dailininko Roberto Ingpeno iliustracijos. Už viso gyvenimo kūrybą R. Ingpenas apdovanotas Hanso Christiano Anderseno medaliu, skiriamu patiems geriausiems pasaulio rašytojams ir dailininkams.

Kitos Roberto Ingpeno iliustruotos knygos:

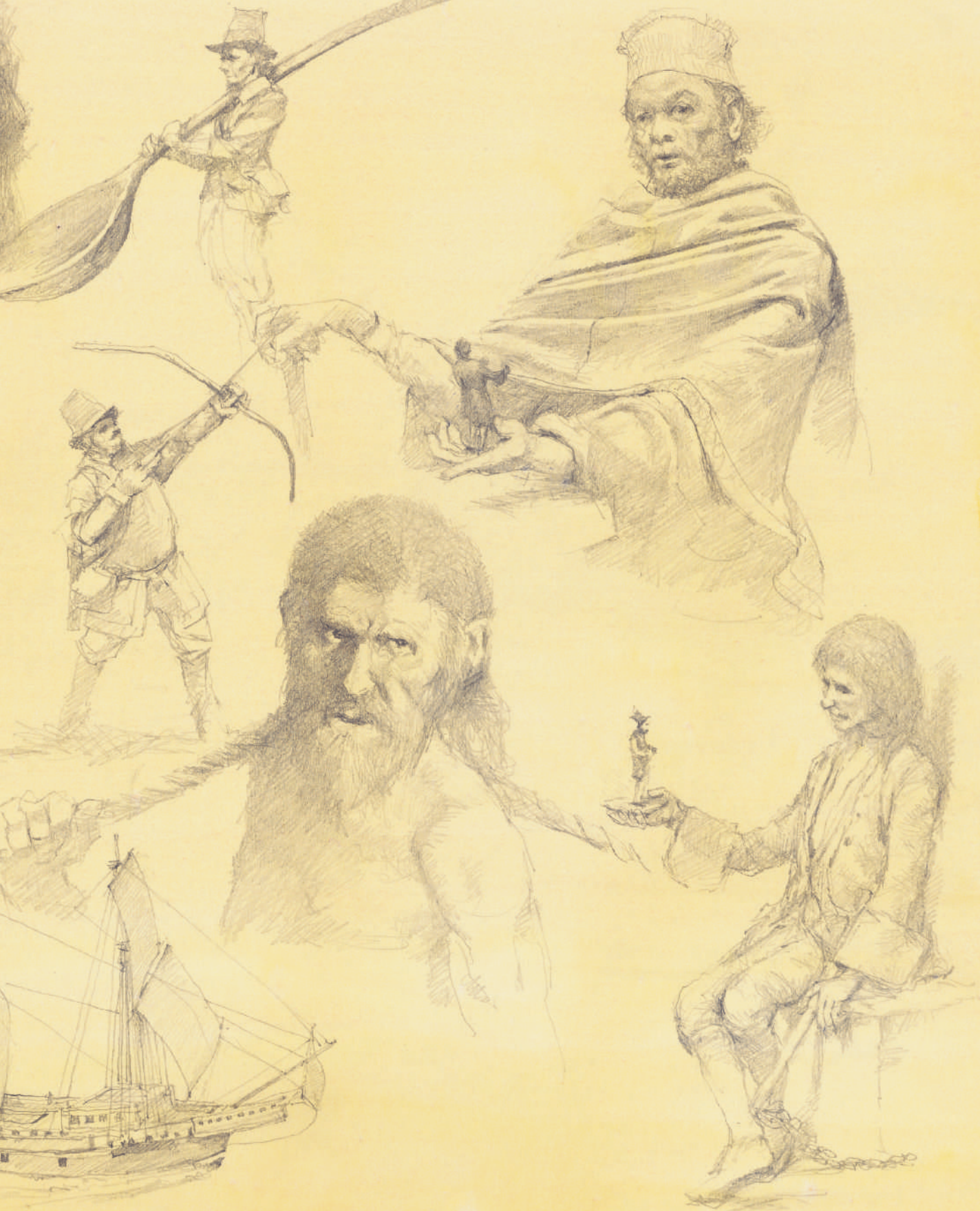
„Vėjas gluosniuose“
„Nuostabusis Ozo šalies burtininkas“
„Aplink Žemę per 80 dienų“
„Piteris Penas ir Vendė“

„Tomo Sojerio nuotyčiai“
„Kalėdų giesmė“
„Paslaptingas sodas“
„Pinokio nuotyčiai“
„Robinzonas Kruzas“

„Alisa Stebuklų šalyje“
„Alisa Veidrodžio karalystėje“
„Džiunglių knyga“
„Lobių sala“
„Spragtukas ir pelių karalius“

Redaktorė Danguolė Vanagaitė
Korektorė Goda Baranauskaitė-Dangovienė
Maketavo Jovita Tamašauskienė
Tiražas 3000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

Nepailstantis keliautojas Guliveris kviečia į nepaprastą kelionę, į kurią niekada nenuvažiuosite automobiliu, nenuskrisite lėktuvu ir nenuplauksite jokių laivų. Tik lydimi Guliverio galite atsidurti Liliputijoje, kurioje gyvena labai maži žmonės, Brobdinžage pasišnekučiuoti su tikrais milžiniais, susitikti su amžinai gyvenančiais Lugnago gyventojais ir pasisvečiuoti skraidančioje šalyje – taip, tokia tikrai yra!

Ar pasiruošę leistis į kelionę, kurios tikrai neužmiršite?

www.niekorimto.lt

Užuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-902-7

9 786094 419027